

Deze podcast wordt je aangeboden door Vrij Nederland.
De brandstof voor je eigen mening.
We gingen wat documenten vervalsen bij de house of company's.
Je vreemde wat documenten vervalsen.
Dus als je hoe je wilt even wat documenten vervalsen.
Ja, ik weet nog wel dat die ingreep, want die riep niet hier en niet hier.
Dat moeten we even in een restaurantje gaan doen.
Maar dat is ook een van de nadelen van undercoverwerken.
Dat je dingen helemaal ging vinden.
Een latig enkel kijken naar documenten van...
Goh, dat zijn die makkelijk te vervalsen, hè.
Dit is Gonzo.
De podcast waarin we praten met journalisten over dat ene verhaal uit zijn carrière.
Dat ze altijd is bijgebleven.
Omdat het opzienbaardend was, riskant, gelauwerd, droerend of onthullend.
Of gewoon omdat het een goed verhaal was.
Mijn naam is Merel Westrik.
Tegenover me zit Frans Lomans.
Autohoofdredacteur van Sportweek Panorama en nieuwe revue.
Frans, ja, een simpel recept.
We nodig een journalist uit per keer hier in de WPG-studio's in Amsterdam.
Het verhaal moet natuurlijk gepubliceerd zijn, waar dan ook.
Anderen vereisten.
Nou, het moet een spannend verhaal zijn.
Eigenlijk komt het daarop neer.
En we moeten erom kunnen lachen of heilen.
Eén van de twee.
Lachen vijf.
En dan maken we een beetje onze eigen kleine journalistieke haul of fame.
Ja.
Frans, de journalist die we vandaag hebben uitgenodigd, heeft een heel groot öfre om uit te kiezen.
Zij is, mag ik toch wel toegeven, een van mijn journalistieke helden, mag ik dat zeggen?
Dat mag.
Ik vind het zo leuk dat ze er is.
We weten allemaal dat jouw journalistieke held Hansres Thompson is.
De uitvinder van Gonzo Journalism.
Wat zou jij eigenlijk aan hem vragen als hij hier zou zitten?
Het kan niet meer, want hij is hartstikke dood, maar toch?
Hij is heel erg dood.
Ik denk dat mijn eerste vraag zou zijn van wat is nou de beste drank- en drugs-combinatie bij het schrijven.
O, nee.
O, nee.
Ik denk dat mijn tweede vraag zou zijn van, op een gegeven moment merk je dat je niet meer zo

goed bent.

Je eerste drie, vier boeken waren mega goed en opeens is het een beetje voorbij.

Misschien had ik dan gevraagd, had je niet eerder zelf moeten plegen?

Je mag.

Of zet ik nu een verkeerde toon voor deze...

Ik weet het niet, ik moet het even op je in laten werken.

Ja, ik heb even een slokje koffie.

Ja, doe maar even.

Nee, mensen pieken soms te vroeg in hun leven en dan hebben ze het nog in heel leven te gaan, dat is moeilijker.

Maar is het leven zelf niet ook dat je op een gegeven moment piekt en daarna zo is ook gewoon...

Ja, je piek je af, maar uiteindelijk is het natuurlijk allemaal een aflopende zaak.

Dus als je dan slechter gaat schrijven, is het toch ook niet erg?

Dat is niet erg, maar misschien moet je er dan wel helemaal mee ophouden.

Misschien moet je dan iets heel anders gaan doen.

Opa spelen ofzo.

Podkast maken.

We gaan naar onze gast in de studio.

Dat is dit keer Stella Brahm.

Hallo.

Stella, welkom. Goed dat je er bent.

Even een kort CV.

Je bent onderzoeksjournalist, schrijver, injournalistieke carrière.

Heb je heel veel ontwikkelde reportages gemaakt over misstandaande aan de onderkant van de arbeidsmarkt...

en schoonmaken, inpakken, keuken helpen.

Zeer bekend is je onthullend onderzoek naar de Turkse extreemrechtse organisatie Grijze Wolfen.

Dat deed je samen met Mehmet Ulger, een Duitse journalist.

Je moest zelfs onderduiken naar dat boek, omdat je bedreigd werd.

Je volgde jarenlang een groep daklozen voor je werk.

Je maakte een prachtig boek over je vader, die alzheimer kreeg over je moeder...

die niet naar verpleeghuis wilde na herst en infarkt.

Tegenwoordig ben je verbonden aan de Investigative Desk.

Dat is een collectief van onderzoekjournalisten.

Zo'n bio doet nooit helemaal je hele werk eer aan.

Maar waarom ben je eigenlijk journalist geworden?

Ja, omdat ik niks anders kom. Echt?

Ja, kijk, ik kwam van een middelbare school en ik wilde niet studeren.

Want ik had al zes jaar op die schoolbankjes gezeten.

Ik dacht, nou, het is mooi geweest. Ik verveelde me rot.

Dus ik ging, wat mijn moeder dan noemde, vrijwielen.

En dan rijst je naar Zuid-Amerika en ik werkte voor MNC International.

En toen was ik begin twintig en toen dacht ik...

nou is het tijd om mijn eigen geld te gaan verdienen.

Maar ik dacht, ik heb alleen een middelbare schooldiploma. Wat kan ik?
Toen heb ik gedacht, nou, met mijn achtergrond kan ik twee dingen.
Of ik word politicus, of ik word journalist.
En daar heb ik heel lang over nagedacht.
Ik dacht, politicus is mij toch te veel zitten en vergaderen.
Dan word ik journalist.
Wat kon je goed? Wat was je...
Ik kon goed babbelen, zoals je hoort.
En ik kon aardig schrijven. Ik had een keer een treis voor een opstel gekregen.
Eigenlijk kon ik niet meer dan dat. Dus dan is de keus of politicus of journalist.
En journalist past zeker, past het toen.
En past bij mij, omdat ik heel nieuwsgierig ben.
Even bij welke partijen zou je je hebben aangesloten, Stella?
Nou, bij geen enkele, maar de grap is dat ik ooit inderdaad gevraagd ben...
om in de Tweede Kamer te komen. Dat heb ik eigenlijk niet eerder verteld.
Hebben jullie meteen een primeur?
Ik werd gedeld door Jan Marijnissen.
En dat was in de tijd dat ik ondergedoken zat voor de Grijze Wolven op een boerderij.
En toen belde hij, en toen vroeg hij, wil jij in de Tweede Kamer komen.
En toen heb ik meteen gezegd, nee Jan, dat is echt helemaal niks voor mij.
Dus dat is echt te veel vergaderen en zo.
Dus dat vond ik wel leuk. Ik dacht, zie je wel, ik had echt die keuze.
Nou, eervol ook wel, toch? Of niet?
Ik weet het niet. Dit is ook wel meteen Frans, zijn eerste primeur.
Trouwens, Frans, jij je willen.
Ik ben een hele lege, bedoel je dat niet?
Goh, hoe kunnen we het nu zo?
Het kan niet raar zijn.
Nee, terug naar Stella.
Maar het klopt dus wel, of politicus, of journalist.
Oké, mooi.
Stella, niet zo lang geleden kwam je erachter dat je...
sinds het begin van je carrière als onderzoek journalist in 1986...
wordt gevolgd door de AI-verrie. Dat heeft iedereen kunnen lezen.
Dat is niet zo zeer om je te beschermen, maar eigenlijk vooral vanwege je contacten.
Ja, klopt.
Dat lijkt me een redelijk killing voor een onderzoek journalist.
Dat eens het ook.
Je moet je voorstellen dat je een map van meer dan 300 pagina's thuis krijgt.
Niet eerst netjes geordend, maar echt een rommeltje.
En daarna nog eens 20 of 30 pagina's nagesstuurd krijgt.
Want je had je dossier opgevraagd bij de TV?
Ja, dat kan iedereen doen. Daar raad ik ook iedereen aan.
Vraag je dossier op, want je zal nog verbaasd zijn...

wat er allemaal over je in staat.
Maar toen kwam ik erachter dat in 1986, toen ik begon voor de FNV te werken...
want ik moest als self-medejournalist natuurlijk ergens begonnen...
dat ze toen al de aandacht trok omdat ik dus voor de FNV werkte...
voor het ledenblad schreef en voorwege mijn achternaam Stella Braham.
Ik vind het Braham zelf bij een hele onschuldige naam...
maar zij verbonden dat meteen aan Konnie Braham en die was er steeds...
nu is een gelouderd schrijfster, maar in die tijd was ze anti-apartheidse activisten.
En zo is het begonnen en ze wilden ook weten waar ik woonde.
En daarna zijn ze een paar jaar later schreven voor de Groene Amsterdam...
en op zij heel keurig zijn ze op zoek gegaan naar criminele antecedenten...
of een criminele... Nou, je weet niet wat je leest.
En bij de Gijs-Wolver zijn ze heel intensief gaan kijken...
wat weten ze precies en met wie heeft ze contact...
en dan gaan ze bijvoorbeeld naar een lezing van je. Dat weet ik nu ook.
En die nemen ze dan op en ze observeren je ook.
En dan zeggen ze, nou, hoe zag ze eruit? Moe, maar niet verslagen.
Zo is dat. Dat was dan wel weer leuk.
De klas ook dat ze een huurmoordenaar hadden opgepakt.
Dat was dan weer goed nieuws.
Maar ik had ook iemand in huis die informatie over mij heeft doorgespeeld.
Ik dacht echt dat ik in een goedkope Netflix-film was balans.
Maar goed, we hebben daar dus met behulp van advocaat die hele procedure ingegaan.
Eerst maak je je bezwaar, daar komt niks uit.
En we zitten nu midden in de klachtprocedure.
En die klacht wordt deze week verstuurd bij de minister.
En dan gaat hij naar de klachtencommissie.
En het LR's is ook nog wel dat...
Met dat stoel, wat is daar het doel van?
Het doel is dat het onrechtmatig wordt verklaard wat ze hebben gedaan.
Want je moet toch wel, als je dan iemand in een gaten houdt...
dan moet je wel een grond hebben, hè.
Is mevrouw Braham misschien staatsgevaarlijk? Nee.
Gaat ze staatsgeheimen onthullen? Nee.
Dus dat ontbreekt dan allemaal?
Want zodra je geen gevaar bent voor de nationale veiligheid,
mogen ze dat eigenlijk dan niet doen?
Je gaat geen staatsgeheimen onthullen.
En dan hebben ze ook nog, heb je misschien dan informatie over extremistische groeperingen?
Nou, ik vond het niet dat ik die heb of had.
Voel je je een beetje verkracht toen je dat... Of ze het naar een woord gebruikt.
Sorry voor het naar een woord.
Nou, ja. Het bekeken ook. Het voelt wel.
Als hof van mij kwam het over, van ik had eigenlijk jarenlang...

heb ik geprobeerd om met zomaar heel oude wedstrijden uit te drukken...
een bijdrage te leveren aan de samenleving, hè.
Aan de democratie, hè? Aan de rechtsstaat, door misdanden te onthullen.
En dan blijkt dat dat op de een of andere manier niet echt op prijs is gesteld...
door de hogere regionen in.
Integendeel.
Integendeel, want er staat ook allemaal last er in de dossier.
Maar goed, daar gaat het nu niet over.
Ik wil dat ik alles mag zien, want ik heb nog maar een kwart gezien van alles.
Ja, want alles was doorgestreept.
De drie kwart was weggelaten. Ja, bronbescherming, snap ik dan nog wel.
Actuele werkwijzen, je zou er zomaar achter kunnen komen hoe ze werken.
Nou, dan kom je zo achter, hoor, als je door je dossier bladert dan...
Maar er mag niks over zeggen, anders kunnen jullie gearresteerd worden.
Ik kan... Dus daar houden we even in het midden.
Ik wil alles zien, en daarna wil ik dat alles wordt vernietigd.
En ten slotte wil ik dat ze clip en klaar zeggen.
Mijn vrouw Braham hebben wij geen interesse meer in.
Want dat is dan het laatste wat we over willen zeggen.
We hebben er tijdens de hoogstelling gevraagd, AIVD.
Er zit nog een document in van 2017 opgeslagen, 2018.
De laatste vijf jaar mag helemaal niet.
Hebben jullie eigenlijk nog interesse in mij?
Dat kunnen we niet vertellen.
Toen zijn de kamervragen gesteld aan de minister van Binnenlandse Zaken.
Die zei, oh, daar ga ik niet vertellen.
Dus ze hebben me helemaal laten bungelen.
Ik weet helemaal niet of er nog interesse in mij is of niet.
En ik kan mijn bron nog niet beschermen, dus ik ben uit.
En je bron niet kunnen beschermen, dat is essentieel voor een onderzoekjournalist.
Ik kan dat niet 100% garanderen op dit moment.
Maar hoe doe je dan nu je werk?
Niet. Ik heb een AIVD proof-clus.
En wat is een AIVD proof-clus?
AIVD proof betekent het volstrekt niet interessant voor de AIVD.
Misschien is het wel handig. Wat doe je dan nu?
Ik wil schrijven over een katholiek iets.
Daar zouden heel schandel achter kunnen hangen.
Nee, noem het woord katholiek en alle poppen beginnen te dansen.
Gaan we hier ook een AIVD proof-podcast van maken?
Of gaan we over de grens? Wat denk je?
We gaan in ieder geval geen AIVD proof-verhaal krijgen van stellen.
Ik zie niemanden komen op.
Laten we naar het verhaal gaan doen? Ja.

Stella, toen we jou vroeg om hier te gaan praten over dat ene verhaal in je carrière...
...dat je altijd is bijgebleven, wist jij toen, zonder te zeggen wat dat is...
...beateen wat voor verhaal dat moest zijn?
Eigenlijk wel.
Ik denk dat mensen hadden verwacht dat ik over de Gijs-Wolfen zou gaan praten.
Dat is een extreem nationalistische Turkse hopering.
Maar nee, het mooiste, eigenlijk het verhaal waarin ik de meeste missenlukkingen heb gekend...
...waarin ik fouten heb gemaakt, is het een verhaal...
Dat heb je gekozen? Ja, omdat ik denk dat het toch leuk is voor de...
...niks is leuker dan te horen hoe iemand fouten maakt niet waar.
Nou, daar leer je ook vaak het meeste van.
Maar er zijn er zelden mensen die dat prettig vinden om te vertellen.
Ik hou er persoonlijk heel erg van.
Ik ook. Ja, ik mag dat graag horen. En het is natuurlijk een heel weidse les, hè.
Want, voor alle duidelijkheid, Stella heeft fouten gemaakt.
Oh, dank je wel. Ja, nee, nee.
Maar daar gaat het ook om om te laten zien dat je ook al noem je mij dan een goede onderzoeksjournalist...
...dat ik toch wel soms steken heb laten vallen als het gaat...
...om veilig werken, om een risico te voorkomen.
En daarom heb ik het genre waarin ik ben beland ook een naam gegeven, namelijk...
...journalistitie, hè. Dat is een combinatie van opsporing en journalistiek.
Waarin je als journalist onbedoeld of gedwongen onderdeel wordt van de opsporing.
En we kennen allemaal onze geweldige collega, Weile Peter Erdenvries, hè.
Dat was zijn met je. Maar het was helemaal niet mijn ding.
Maar toch, ja, ik kreeg op een dag een tip en ik ging die tip achterna.
En ik ben eigenlijk zo langzamerzeker in de opsporing gerold.
Ik ga het verhaal even beschrijven, want het verhaal waar we het met je over gaan hebben...
...en wat je hebt gekozen, dat verscheen in een volkskrant van 7 september 1996.
Het verscheen onder de titel Cursus Witwassen, les 1.
En je beschrijft daarin het Vrouw de Paradijs van Oplichter en Witwasser Peter Hafmans.
Hij is een man die handelt in buitenlandse bedrijfjes om belasting te kunnen onduiken in BV'jes.
15 jaar lang, het is best lang, kan hij ongeëntert zo'n gang gaan.
Hij krijgt zelfs hulp van de medewerker van justitie.
En voor dit verhaal ga jij 5 weken aan de cover werken op het kantoor van Hafmans als typiste.
En wat er volgt is, want Frans en ik hebben het artikel al even gelezen...
...is één groot knotschek avontuur waarvan de hoofdredactie van de volkskrant eigenlijk bijna niet kon geloven...
...dat het echt was gebeurd.
Het is dat ik naartoe ging met tassen vol met materiaal.
Naar de volkskrant.
Ze hebben je wel geschild van kloppen allemaal en blijven doorvragen van...
Ja, natuurlijk, want het zijn twee delen.
Cursus Witwassen, deel 1 en Cursus Witwassen, deel 2.

Het is eindelijk ook verschenen in een boekje.
Ja, laten we bij het begin stellen.
Hoe kwam het verhaal tot je?
Een tip. Het heel oude wets.
Vroeger, wij oude journalisten, wij wilden nog weleens advertentie zetten in kanten.
Je had de rubriek, die heb je denk ik nog wel, de speurders in de telekaart.
En het begon met een advertentie die ik zette.
Toen werkte ik voor de Groene Amsterdammer, dat ik mensen zocht die opgelegd waren.
En waarom had je daar interesse in?
Dat kan ik dus niet, dat kon ik niet verklaren, maar ik heb de afgelopen dagen...
daar is heel diep over na gedacht en ik heb gedacht, maar dat is wel een beetje psychologiseer.
Mogelijk is dat omdat als undercoverjournalist een deel van je werk...
bestaat ook uit oplichten. Laten we eerlijk zijn, mensen om de tuin...
Ja, je niet helemaal voordoen als wie je er bent.
En dat is een kant waar ik het heel moeilijk mee heb en het zou zomaar kunnen...
dat ik daarom gefascineerd werd door mensen die opgelegd waren.
En dan kreeg ik allemaal hele zielige verhalen en de gemene delen van al die verhalen was...
dat je was je geld kwijt en je kon het nooit meer terugkrijgen.
En dat is ook nog steeds zo, want dan moet je in civiele procedure in...
als je bent opgelegd en dan heb je te maken met lange rechtszaken, canuaren duren...
dan heb je ook het geld niet voor.
Maar langvaal kort, na aanleiding van die advertentie kwam ik in contact met één in Ger.
Ik zou zijn achternaam niet noemen, want ik denk dat hij nog leeft.
En Ger, je spreekt het op een bepaalde...
Je bespreekt het op een bepaalde voor je uitstuur.
Vergeet het niet of waar hij vandaan komt?
Ger was een vries.
Ger, een vries en die kom ik mee in contact, we bellen elkaar...
en die gaf zich uit als hulpverlener.
Nou, ik sta mensen bij, die zijn de dupe van oplichterspraktijken.
Het gaat om Engelse BV's, het was schrikkelijk.
En op een gegeven moment bellen die mij en die zei...
En nu werden die mensen hem opgelicht?
Dat werd mij niet helemaal duidelijk, maar het kwam erop neer...
dat ze BV's hadden gekocht, waar nog allemaal belastingen op zaten...
en toestanden en dat de belastingartische aankwam.
Omdat ze geen eerlijke, ja, kleten van alles aan die BV's.
Op een dag bellen hij mij en hij zegt...
Stella, koop de telegaaf.
Nou, dat is niet mijn favoriete krant, maar ik denk vooruit, koop de telegaaf.
En hij wees mij op een advertentie en daar werd geadverteerd met...
Text-free firma's, dus waar je geen belasting hoeft te betalen in Andorra.
Er vond gewoon een advertentie voor in de krant om zo'n BV'je te kopen of...
Ja, want laten we eerlijk zijn, belastingontwijking...

dat is tegenwoordig heel bekend geworden, maar dat is niet strafbaar.
Dat is het voorrecht van mensen met geld en bedrijven met geld...
dat ze kunnen zoeken hoe kan ik zo min mogelijk belasting betalen.
Wij, gewone mensen, wij betalen netjes op mij zij niet, hè.
Maar in de krant stonden dus gewoon advertenties om die te kopen.
Ja, om belasting te ontwijken.
En ik had daar helemaal geen zin in, maar ik zag dat dat kantoor...
eigenlijk tegenover mijn lachbewijzen van spreken, hè.
Het was twee minuten lopen. Ik denk, nou, ik kan maar leven.
Dan kijk je gewoon even als het maar twee minuten lopen is.
Dus ik bel daar aan. Zal ik vertellen hoe het ging?
Ja, vertel. We zitten helemaal...
We hadden open oren en open mond.
Ja, oh ja. Die tip gekregen van Gerdy, laat je die advertenties zien.
En jij ziet het adres. Je denkt, dat is onderzoek.
Dat had ik gewoon maar eens gaan kijken, wat het is.
Dus ik bel aan.
En een ontzettend knapmeisje doet open.
Ze spreekt half Engels, half Nederlands en hebt u een afspraak.
Ik zeg, nee. Nee, nou, kom daar maar binnen.
En ik denk, het was een kantoor aan de Amsterdamse gracht.
Heel ziek. En eerst dat me opviel, was een ontzettend grote etalagepop.
Die daar stond. Een hele grote etalagepop, middenin een kantoor.
En daar stond een kluis.
En ja, ik denk, wat een rare entourage hier.
En daar zat een onogelijk mannetje.
Ja, een morsichttiep, zou ik maar zeggen.
Die zat daar aan een groot bureau.
En die zei, wat kom jij doen?
Ik zei, ik zag er niet uit als een zakenvrouw, laten we eerlijk zijn.
Ik kom namens een bevriendzakeman, verzonnen wat.
Die zit nu in Barcelona en wil wat weten over die Andorra-route.
En die zei, volgens mij wordt jij door de concurrent gestuurd.
Hij was heel agressief en de polse dame riep, show me your business card.
Ik denk, show me your business card. Wat is dat?
Ik heb helemaal geen business card.
Ja, jij komt van de concurrent achteraf.
Ik loop wel vooruit, bleek dat hij gelijk had.
Maar nu loop ik wel op de zaken vooruit.
Ja, en ik denk, ik zeg, nou ja, zo moet dan, ja, laat maar zitten.
Zo hoeft het voor mij niet.
En toen zei hij, wacht eens even, wat doe jij eigenlijk voor de kost?
Ik zeg, nou, ik ben werkloos.
Ja, die gaat natuurlijk niet zeggen bij journalist.

Hij zei, kun jij typen? Ik zeg, ja, ik kan wel typen.
Nou, dan kan je morgen bij mij beginnen als typiste.
En het is een heel gek verhaal, want ook toen ik bij de volkskrant kwam...
ze kon het niet geloven.
Ik zeg, jongens, ik kan er niks anders van.
Nee, maar dit is een scène uit een film waarvan je zou zeggen...
Dat is een heel slecht...
Fantasie.
Een slechte netflikswil. Maar het gebeurde gewoon echt daar.
Het is echt gebeurd.
En ik dacht, weet je wat?
Ik ga gewoon één, twee dagen kijken wat er aantreft.
En als niks is, ga ik zo weer weg.
Ja, dan neem je gewoon ontslag.
Dus jij nam de baan aan?
Ja, toen ging je dus typen.
Ik ging typen. Ja, ik ging typen.
Het was een beetje saai werk.
Ik moest steeds maar statuutentypen van Engelse BV's.
Ja.
En dan moest je weer namen invullen.
En ik moest ook actielijsten typen.
Dat heb ik overgenomen.
We hadden dan to-do-lijsten, maar hadden het over actielijsten.
Hij moest offerten zijn, dit en klanten kwamen binnen...
die wilden van alles weten over die Engelse BV's.
Maar ik kreeg pas aardwaan toen de Polsterzikker Dressen meisacht typen...
en zei, hey, jij kan typen.
Ik zeg, ja, ik kan typen.
Ze zei, nou, dat vind ik wel heel bijzonder, zegt ze, want...
al die meiden die hier eerder zijn geweest, die konden niet typen.
Ik zei, oh.
Maar met welk uitstandbureau merkt hij dan samen, hè?
Is het uitstandbureau die meisjes komen binnen via de escort?
Dus ik dacht, dat is opmerkelijk. Dat is opmerkelijk.
En de tweede, waardoor ik dacht, ik moet blijven, was dat hij schermde...
bij zijn klanten dat hij samenwerkte met iemand van justitie.
Hij is Peter Halfmans.
En op de een of andere manier dacht ik van...
volgens mij is dit geen bluff, het zou zomaar kunnen.
Dus die tweeën dacht ik van, weet je, ik blijf nog even typen.
Ja, je dacht, misschien is het toch echt wel een goeie tip...
die die jij er mij gegeven.
Zeg.

Mijn bra was achter rond.

Ja. En jij ging daar dus als typiste dan die actielijst te maken...
in een statute en zo.

Wanneer kwam je er achter dat er iets gebeurde wat niet deugd, hè?

Nou, eigenlijk al heel snel, omdat mij op viel.

Dan kijk je net als met een BV, dan heb je een secretaris nodig.

Je hebt een directeur nodig, een getuiger van de oprichting heb je nodig.

En dat waren allemaal jonge vrouwen.

Die kwamen steeds weer terug, een merian van twintig jaar.

Die was wel directeur van 10 Limitids.

Een lizzet van 21 was de getuiger van de oprichting van 15 Limitids.

Limitids, dat is zo'n BV, hè?

Ja, we zouden ja gron vermijden, maar dat zijn dus Engelse BV's.

En er werd voortdurend ook met paspoortkopietjes van die meiden gewerkt.

Dus klanten kochten ook een kant- en klare Engelse BV.

En die jonge meiden waren daar dan bestuurders van.

Dat vond ik raar en ging een beetje vragen stellen aan...

En dat waren dan die escorts of zo?

Ja, ik vroeg dus ook, want die Peter Haftmans vertrouwde mij wel.

Iedereen vroeg me waarom heeft hij zo vertrouwd?

Omdat hij ervan uit ging, of het waren ze of niet,

maar dat vrouwen dommer zijn dan mannen.

Dat was hij heilig van overtuigd.

Dat was één van zijn overtuigingen, en twee was niemand doeper wat.

Hij had het idee dat hij toch... Het was ook zo, hoor.

Een vrijstaatje was binnen Andorra en Nederland.

Hij beweerde dan in Andorra te wonen, maar hij wone eigenlijk nergens.

Hij maakte geen geheim van zijn methode?

Nee, hij was er ook trots op.

En toen zei hij van, op een gegeven moment kwam ik tegen Dinnerdates.

Dat escort, dat was Dinnerdates.

Ik zei, Peter, wat is Dinnerdates?

En dan was hij dan met zo'n veiltje het vuil onder zijn narels van aan het halen.

Ik heb al gezegd, een morsegmanneltje, dan stakt hij een sigaar op.

Hij zegt, oh, dat Dinnerdates, dat is een verhaal.

Dat heb ik samen met een compagnon van me opgericht.

Heb ik ook advertenties voor gezet.

Dan zeggen we, wij zoeken dus leuke jonge vrouwen en meiden.

En die moeten dan zaken mensen vergezellen tijdens etentjes.

Geen seks, heel belangrijk.

Gewoon conversaties.

Dan wordt je goed voor betaald en dan komen dan allemaal meisjes op af.

En als ik die eenmaal aan mijn tafel heb, in een café,
onder andere het koebelcafé in Amsterdam, had hij het over.

Ja, dan zeg ik tegen zo'n meid, ik zie wel wat in jou.
Wil jij mijn businesspartner worden?
En dan moet je voorstellen voor die meiden.
Beetje kansloze, achtergrond, dat soort.
Wat businesspartner, directeur?
Ja, nee.
Weet je, dus dat zeiden ze ja, en dan had hij hun paspoort,
kopie in handen en dan waren ze eigenlijk verloren.
Dus dat vond ik verschrikkelijk, dat hij dus jonge vrouwen oplichtte.
Ook met plezier.
Hij lichte die vrouw op, maar hoe verdiende hij geld?
Dat deed hij op allerlei manieren.
En de belangrijkste was toch door mensen op te lichten.
Dan kochten ze toch ten diepste een oplicht.
Waar die elk mens keek van, wat kan ik aan jou verdienen?
Dan verkocht hij bijvoorbeeld een Engelse BV,
en zei hij, je betaalt dat extra, maar je hebt er geen omkijk in me na.
Ik regel een adres in Engeland, ik regel alle gelden,
en het liefde hij dan verslonzen.
Dus die mensen kregen boetes.
Sommige mensen zouden als naar Engeland gaan een gevangenenstrafstijls
kunnen krijgen, zover ging het.
Maar hij adverteerde natuurlijk ook met z'n Andorra-route.
En dat is dan, dan moesten ze een limit, sorry.
Het Engelse BV, of een eerste BV aanschaffen,
en die werd dan gestationeerd in Andorra.
Andorra was en is nog steeds een belastingparadijs.
En ja, dan kon je zo, op die manier,
dan moest je hem natuurlijk wel wat betalen,
maar dan kon je je belasting ontwijken,
wat nu al die Zuidas-kantoortjes doen.
Ik weet wel dat hij heel goed geld heeft verdiend,
want toen wij in Londen waren,
nu loopt misschien op de zaken vooruit,
toen stopten we ergens in een buitenwijk,
en daar haalde hij post op, en er stond 200.000 pond op één van zijn rekeningen.
Dus hij was volgens mij ook helemaal de klutskleid,
waar hij precies rekeningen had, en noem maar op.
Maar hij stond wel veel geld op.
Hij had echt veel geld, ja, hij had veel geld.
Maar ja, dat deed hij op manieren.
Ja, op een gegeven moment vroeg hij, wil jij hem een archief gaan diehouden?
Want dan kreeg ik ook toegang tot alle archieven,
en dan zag ik ook wel een bestelling van 200 zeecontainers,

denk ik, zeecontainers, en ja, dreig drieven.

Toen werd ik wel bang, he, van ja, je wordt gehanteerd,
en zullen we het schijle teefje stoppen, die bewoordingen.

En iemand wil je door de knies schieten, ik denk ook,
zit hij wel, hij zei ook dat hij een pistool thuis had.

Want ik wou nog zeggen, ik wou me die mensen nooit verhaal halen,
want als jij een beetje van hem koopt, ja, die kwamen wel,
niet waar ik bij was, maar ik zag dreigbrieven, van ik ga aangifte doen,
en dan schreef hij terug, oh, dan ga ik over jou aangifte doen,
want die bv'tjes, laten we eerlijk zijn, die werden gebruikt, toch voor een deel,
niet alleen door bouw magnaten en horeca-magnaten, maar ook door crimineelen.
En voor je resisteurs is het heel moeilijk, he, dus om een Engelse bv,
dan moet je naar Londen gaan, en mensen kennen de wegen niet,
hij had ook een heel systeem om gelden te laten roeleren,
die werden dan over de hele wereld met geld stroomen en bedrijfjes,
en het kwam erop neer dat je geld zoek moest laten,
dat is één van de dingen van Witwassen, geld moet gewoon zoek raken,
je moet op een gegeven moment het spoor, dijster zijn.

Maar, ja.

Wanneer wist jij nou stiller dat je een verhaal had,
je bedoel, het was een cowboyfilm, of een derde rangst Netflix,
dat voelde je al vanaf het begin, en wanneer werd het een verhaal voor jou?
Dat duurde heel lang, want ik dacht, ja, is dit nou echt nieuws?
Ja, eigenlijk begon, toen ik dat archief van hem begon te zien,
en dat hij ook in die zeecontainers, oh ja, dat zou ik bijna vergeten vertellen,
maar op een dag nam hij me mee naar een Grieks reisbureau,
en daar zat een Griekse man, en hij nam ons mee naar achteren,
en die maakte een map open, en daar zaten allemaal Russische vrouwen in,
foto's van Russische dames, dat ging om vrouwenhandel,
daar was hij dan ook niet vies van, maar op een gegeven moment,
ik dacht, ik moet wel bewijsmateriaal halen,
dus ik had die hele toko, was ik aan het leegtrekken,
dat ging toen nog met Floppy, zijn computer, en dat ging met...
Er was nog een kopie aan het draaien.

Ja, een mappevol, ik dacht, ik heb nu volgens mij toch wel een verhaal.

Dus jij was wel blij, neem ik aan, met die tipgever van je.

Je hield hem een beetje op de hoogte ook, hoe werkt dat?

Nou, want dat kreeg een hele vervelende staart,
want ik hield hem inderdaad op de hoogte, Ger, en hij vroeger gaf het goed,
Wijfi, hij, ik denk wel Wijfi Wijfi, maar goed, Peter Halfmans noemde ons
poppetjes, dus ik raakte er al.

Je werd het gewinnt.

Ik raakte het gewinnt, Poppetje Wijfi, ik zei, nou, het gaat goed,
en ja, ik hield hem toch een beetje op afstand, en op een dag,

ja, dan krijgt het, loopt het echt een beetje naar af.

Wat gebeurt er dan?

Nou, ik was op weg met Peter Halfmans naar de Housuf Company's, de Kamer van Koophandel in Londen, ik vond dat eigenlijk al vergaan, en je dacht, wanneer moet ik nou eigenlijk stoppen, want ik kom steeds meer te weten van die man, en ja, hoe ver moet ik gaan?

En nou ben ik op reis met hem?

Nou, ben ik met hem op reis, ja, alleen, zonder dat je, ja, de volstand, waarin het uiteindelijk ingepubiseerd was, is daar toen nog niet vanaf. Nee, nee.

Dus je was eigenlijk aan het vrilanse, dus je ging alleen...

Van het vrije wielen, van het vrije wielen, om weer op terug te komen.

Oké, dus je ging met hem mee?

Ik ging met hem mee, ik weet nog wel wat er op te...

We hebben één keer, volgens mij, een boot genomen, staan we bij, dat ik ontzettend bang was, dat ik een bekende tegen zou komen op de boot. Afzij, we gingen wat documenten vervalsen bij de Housuf Company's.

Je gingen wat documenten vervalsen?

Ja, maar het is ook...

Dus als je hoe ze wil, even wat documenten vervalsen.

Ja, ik kan het wel eens ingrepen, die riep niet hier en niet hier, dat moeten we even in een restaurantje gaan doen.

Maar dat is ook één van de nadelen van undercoverwerken, dat je dingen heel normaal ging vinden,

en later ging krokijken naar documenten van,

goh, dat zijn die makkelijk te vervalsen, hè.

Maar goed, dan halen we dat er wat vervalsen.

En we zouden naast een kluis in Andorra gaan.

En ik weet nog dat ik dacht van, ik ga te ver.

Ik ga te ver, want ik sta dadelijk bij die kluis in Andorra.

En wat weet je dan allemaal van die man, en wanneer moet ik stoppen?

En toen heeft Gerne eigenlijk gered.

Wat gebeurde er dan?

Dat wil zeggen zijn vrouw, die belde mij die zegt, Stella, jij bent toch Stella van het artikel en ik zeg ja.

Oh, Gerne zit in het park.

Gerne wordt bedreigd, ze lopen met pistolen om ons huis.

Ze willen hem doodschieten.

Doe wat, kan die bij jou onderduiken.

Dat was ergens bij Liel.

Ik denk, oh, god, dat krijgen we.

Nou, dus jouw tipgevers, een vrouw belde jou.

Dat Gerne het park zat.

In het park zat, omdat die bedreigd werd.

Hij werd bedreigd.
En waarom werd die bedreigd?
Ja, dat zei ze er niet bij, hè.
Het moest ook kort, het telefoon.
Want ik zat naast die Peter Halfman.
Dus ik zat een beetje op het vluistertoon.
Ik zei, ja, ze leven is in gevaar.
Wat zeg je dan?
Ik zei, nou, laten maar komen.
Ik was ook wel opgelukt.
Laten maar komen, waar naar toe stellen.
Naar mijn huis.
Ja, ik zeg toch, dit is een verhaal vol met fouten.
Wie laat er nou zijn tipgever na z'n woning komen?
Ook in zesdag tegen de vrouw van Gerne, laten maar naar mijn huis komen.
Laten maar komen.
Dus ik zeg tegen Peter, Peter, er zijn wat familieonderstandigheden.
Ik kan niet met je mee naar Andorra, ze hebben me maar op de trein.
Ik was echt wel opgelukt, ik denk, oh, god, ze dank.
Maar die oplutting was snel voorbij toen ik eenmaal thuis...
Maar wacht even, dat vond Peter...
Heel jammer.
Normaal, of dat jij een keer afhaakt...
Nou ja, onwege onze verantwoordigheid, ja, we hadden me horen, bellen en zei...
Ja, jammer, wat zegt die wand, zei-ie.
Ik had je graag op die route willen, zei-ie, die Andorra route.
Dat ik ben dus eigenlijk wel echt, denk ik, ontkomen aan iets kwats, hoor.
Dat ging hier carrieren als witwasser.
Natuurlijk vond je ook jammer als benedenplichtige.
Ja, je bent ver gekomen, zei-ie, maar goed, dus ik...
Ik kreeg wel spijt, hoor, want ja, dan zit je daar...
Ik zat dus in mijn woningannexkantoor, ik keek naar buiten...
En ik zag daar een man aankomen, lieve hemel.
Je hebt over een Netflix-filme, hè.
Haar in het thuis, haar in het staartje.
Tattoes op zijn hele lichaam, zonnepot.
Want jij had hem nog niet ontmoet, he? Het was een telefonische kipje.
Nee, ik geef niet beter of die was een hulpverlener.
Haar in het staartje, een vette buik, naa, naa, chouden...
Met een ontzettend zwaar koffer, ik denk, oh, zo, daar in het koffer zit.
Ik denk, wat heb ik nou toch in huis gehad, maar goed, hij was binnen.
Ik zeg, Ger, jo, waarom ben je hier?
Ja, ik ga jou niet wijzelmaken dat je al bent.
Ik zeg, ja, luister, ja.

Ik mag, ja, oké, ik was betrokken bij een faillissement.
We zouden die tent leegtrekken, dat is mislukt, oké.
Weet je nou genoeg?
En ik weet nog wel dat dat koffer van Andrews loodzwaar...
En ik kreeg er allemaal fantasie over, wat zit er in dat koffer?
Maar ik durf het niet open te maken.
Ik denk, ja, misschien heeft je er wel een haart tussen gedaan, zo'n type was het wel, hè.
Kijken jullie het truc, hè?
Als je hem open doet, dan valt je haart... Ik vind, ik voel hem heel ongemakkelijk bij die Ger.
En op een gegeven moment kwam ook de Ape uit de mouw.
Hij was inderdaad, hij was de concurrent van Peter Haftmans.
Hij was ook een oplichter.
En hij zegt tegen mij, luister, ik heb een voorstel.
We trekken die tent leeg, en we, hè?
Peter ze tent.
Peter ze tent, trekken we leeg, we nemen zijn klant de bestand over...
En dan gaan we samen in zaken.
Ja, nou, ik zeg...
Dus hij dacht eigenlijk, je hebt nu een opleiding gehad bij Peter Haftmans.
Ik heb een opleiding gehad bij Peter Haftmans.
En nu ga ik samen met zijn klant.
Ja, ik zeg, Ger, dat is onmogelijk.
Hij wist dat jij journalist was.
Ja, dat wist hij.
Ja, dat heeft hij later ook handig gebruik van gemaakt.
Maar het kwam erop neer dat ik dus over dag naar Peter Haftmans ging, hè.
En dan zat Ger in mijn kantoor, alle stukken te bestuleren.
Hij was zelf ook deskundig.
En dan was hij dan een organigrant van het maken.
Het is zo'n schema, hè.
Dat hing een paspoortje van Peter Haftmans.
Wacht even, want je neemt Ger in huis.
Ja, ja, dat is mijn fout geweest.
Jij neemt, je laat Ger gewoon...
Ger komt met die koffer, dus tot daar huis binnen.
Maar hij mag ook blijven tukken op de logeerkamer.
Ja, ik deed mijn deur op slot.
Ik was echt bang voor die keral.
Ja, ik wist ook niet hoe snel ik me eruit moest krijgen.
Oké, maar is hij een tijdje...
Ja, ja, zeker.
Zeker, ik heb nog wel...
Ik moet wel toegeven dat organigram dat hij heeft gemaakt...
is later wel als bewijsmateriaal.

Het is wel bij Justitie Beland, dus...
Maar had je dan dacht je, ik moet iets met Ger...
Ik moet hier een beetje in zijn verhaal meegaan, of zo?
Dat je denkt, want je laat hem dus ook al die papieren dan inzien.
Nou ja, ik gebruikt hem als expert.
Want hij was, laten we eerlijk zijn, een beter expert kon je niet hebben.
Hij kon ook alles daar.
Hij zei, kijk, dit is die constructie, dat is zo'n constructie.
En als ik dan bij Peter zat, en ik kwam weer terug met documenten...
Ik kom al hier, ik geef maar hier.
Dus hij had op een gegeven moment echt een schema gemaakt.
Een heel groot schema van...
Zo zit waarschijnlijk die club van Peter Halfmans in elkaar.
Maar ik dacht, ik moet die kerel op de ene van de m'n huis uitkrijgen.
Dat is ook gelukt, hij is vertrokken.
Maar het krijgt nog een heel vervelend staartje.
Hoe heb je hem weggekregen?
Dat weet ik niet meer.
Ik denk dat hij uit de eiken vrijwel is vertrokken.
Ja, ik...
We gaan nog grammars af.
Dat was niet meer zoveel te doen.
Ja, maar hij zei ook, toen ik zei, we kunnen onmogelijk samen in business.
Zij die, oké, weet je, je wordt de beste journalist en ik word de beste crimineel.
Dus dat was wel duidelijk, jullie zeiden tegen elkaar wel...
Jij zei, blijf volhouden, we kunnen niet samen in zaken.
Nee, we kunnen absoluut niet samen in zaken.
Maar jij kan leren van alle documenten van Peter.
Ja, ik ga even goed en verhalen.
En hij had een geweldige tip van mij.
Hij zei, joh, ik ben toch een paspoortenvrouwde op het spoor.
Hij kwam met nog een tipie.
Ja, en dan gaat het wel tindelen, een handel in paspoort.
Interessant.
Ja, dus ik gaf hem het voordeel van de twijfel.
Ik ben op een dag, ben ik naar Friesland afgerijds.
Ik kom daar binnen en ik kom in een soort opslakpant vol met antique, passieend antique.
Toen ben ik echt bang van hem geworden, want hij had, ja, het was een aaklig man.
Ik ben weer weggevlucht en op een gegeven moment kreeg ik telefoonjes...
dat hij geld van mij wilde.
Kort en goed, hij heeft later voor de rechter commissaris...
en hij werd gearresteerd, voorklaat dat ik hem opdracht zou hebben gegeven...
tot paspoortenhandel-research.
Maar hij wilde ook geld van je hebben?

Hij wilde absoluut geld.
Ja, hij wilde niet geld van je.
Hij had toch niet om hem te citeren voor de kat, zo'n kut gewerkt.
Ja.
Oh, ja, dat is nog lichter.
In deze wereld, eh? In de gerwereld.
Ja, in de gerwereld.
Ja, ik heel even was er niet één moment, dan toch even toen je na die Antikanden bij Ger...
dat je dacht, ik moet hier gewoon helemaal...
Ja, toen was ik klaar met Ger.
Ja, met Ger, maar ook misschien gewoon met hele verhaal, dat je dacht.
Nee.
Oh, nee, het was, weet je eigenlijk, ook de les van hoe meer opstakels.
Want het grootste opstakel laten we de luisteraaningsfeer maken, moet nog komen, hè.
GELACH.
Oké, het groeiende...
Nee, maar goed, weet je, dat is dus wel natuurlijk...
Frans, jij herkent dat, je wordt op een gegeven moment uit...
Uit... Uit... Jij herkent dat natuurlijk ook.
Je wordt uitermate vol hardend van, ja, wat krijg ik?
Nou, ik ga dat verhaal maken.
Intussen was ik ook al met de hoofdredactie van de Volksgrand in gesprek.
Oké.
En ze hadden die tassen vol met materiaal gezien.
En ze zeiden, ja, dat is eigenlijk wel een heel mooi verhaal.
Dus er was ook interesse, je had een opdrachtgever.
Dan heb je ook een opdrachtgever.
Maar het was eigenlijk, kan je zeggen, het kwaad was al geschiet, hè.
Maar nee, het werd nog erger.
Maar het nadeel van als je freelancer bent in de journalistiek...
...is dat je wordt geacht, een soort kant- en klaar verhaal aan te leveren.
En voor de rest zoek je het maar uit. Ik zeg het even heel zwartwit.
Dus je hebt heel weinig begeleiding en ruggespraak.
Want ik denk, bij het verhaal van die onderdijk...
...had de redactie al lang gezegd, je bent helemaal besoderenmieterd.
Zet die gast je huis uit, hè.
Als je het al had voorgesteld, was ik al boos op je geboren.
Ja, ja. Dus maar goed, zij wilden dat verhaal heel graag...
...en nu was het zaak om een deskundige te vinden...
...die dat een en ander kon duiden, hè.
En dat was helemaal niet makkelijk, want om heel eerlijk te zijn...
...deze tak van opsporing, vrouwen met buitenlandse rechtspersonen...
...dat is niet de specialiteit van Nederland, hè.
De Nederlandse opsporing is dol op drugsriminaliteit...

...en koubodje spelen en deuren in trappen en mensen in de boeien slaan.
Maar ja, witte woordencriminaliteit, daar is toch werk.
Nee, is niet opwindend genoeg.
Niet opwindend en misschien ook wel niet helemaal niet de bedoeling...
...dat het hard wordt aangepakt.
En de straffen die erop staan worden vaak ook afgekocht.
Ja, schikkingen en ja, god.
Het is toch iets wat ik al eerder heb geeft.
Het is het voorrecht van grote bedrijven en rijke mensen...
...dat ze de veilige belastingconstructies mogen bedenken.
En misschien moet je daar ook niet aan willen komen.
Maar goed, volgenskrant zei wel, we hebben een deskundige nodig.
Maar goed, wie ik ook belde, niemand kon het duiden.
En op een gegeven moment kom ik terecht bij een destijds befaande...
...en zijn naam noem ik nog even niet, criminoloog.
En die zat in die dossierste blader en die zei...
...je, ik ken wat namen, dat...
...poel, poel, poel, poel, zat er onder wereldsfiguren bij, zeg maar.
En die zegt, nou, weet je wat, ik ga jou in contact brengen...
...met het hoofd van de criminele inlichtingendienst.
Dat is niet de AFD, dat is de Geheimdienst van de Politie.
Die weet, kan je alvast wel het een en ander uitleggen over die club.
Dus met die woorden van, wat gaat jouw uitgelegd worden...
...hoe het in elkaar zit, dacht ik, wat geweldig, ik krijg hulp van binnenuit eigenlijk.
En maar op een dag wordt er aangebeld en er staan twee mannetjes op...
...gehemschoenen voor de deur, die ik noemden ze, George en Shimi.
En die willen even met je praten.
Die waren van de CD.
Ja, dat waren twee mensen van de criminele inlichtingendienst.
En ook wat ik noemde, maar George en Shimi.
Eentje heb ik wel jarenlang gevolgd, ik weet hoe het met hem is afgelopen...
...maar dat gaat het misschien niet om, maar...
En wat wilden ze van je?
Nou, ik nam ze bovenaan mijn kantoor, dat had ik natuurlijk al helemaal niet moeten doen.
En het eerste wat ze zagen was...
Je laat ook iedereen binnen, hè?
Dat is niet zo, Joachim van de Tuigekontoor.
We zijn grijzen.
Joachim van de Tuigekontoor, die ene.
We zijn grijzen.
Wat goed, die eerste wat ze zagen, was dat organiek ram van Gerdy...
...alweer terug was in Friesland, of hij was alweer gearesteerd.
Nu zeiden, wat is dit?
Want ze zagen ook justitie, he, een bejaar van justitie staan.

En op een gegeven moment, toen hebben ze m'n onderdruk gezet...

Nou, het eerste ging in mijn bank maken.

Ze zeiden, weet jij wel waar jij mee bezig bent?

Ik zit nou deelswittig, dat wel, hè?

Ja, deels, dat snap ik nog niet helemaal, maar...

Deels snap ik het nou.

Ik zeg, dat is levensgevaarlijk wat je aan het doen bent.

Daar schok ik wel van.

Ik denk, nou, leven is gevaarlijk, zou dat nou echt zo erg zijn?

Daar mag jij helemaal niet publiceren.

Nou, ik zeg, ik ga het wel publiceren, want dat was natuurlijk het verhaal.

Dat is ook mijn verhaal van, full-harding, wat krijgen we?

Nou, ik ben hier vijf, zes, zeven weken mee bezig, en nou...

En de volksland wilde het al, dus ja.

Volksland wilde het, ik zeg, nou, ik ga dat gewoon publiceren.

Nou, dat was niet te bedoelen, en toen hebben ze mij een waarschuwing gegeven.

Dus dan krijg je een officiële waarschuwing.

En dat betekent, je overschrijdt hier een grens.

Wij staan niet meer voor de gevolgen in, maar het enge is van zo'n inlichtingendienst.

Dat is een staatje binnen de staat, die hoeft zich ook niet altijd te verantwoorden.

En zo, dus ik werd echt zo bang voor ze.

Ik was banger voor hun dan voor Ger, om eerlijk te zijn.

Wat hebben die aan macht? Gaan ze meta eigenlijk oppakken?

Komen ze het huis binnenvallen?

En onder die druk heb ik een ontzettend stomme fout gemaakt.

Ik heb een deel van mijn lochets gegeven.

Want dat vroegen ze?

Ja.

Wat zeiden ze dan?

Ja, geven we ons die lochets, dan kunnen we zien hoe gevaarlijk het is.

En ik had dat nooit moeten doen.

En opnieuw hier weer een les van, had ik toen steun gehad bij de volkskrant.

Maar je dacht natuurlijk dat je ook wat meer uitleg en verdieping was.

Dat was ook wel een beetje van je onderwerp.

Dus ik kan me voorzetten als ze dan een meer dossier vragen...

...dat je zo'n fout kan maken, omdat je dan kan denken.

Ja, misschien.

Ja, maar het was al eerder van mijn dieptepunten in mijn journalistieke carrière.

Echt waar, want daarom noem ik het ook journalistisch, ja.

Van jeetje, wat gaat er met die dossiers gebeuren?

En daarmee was het nog niet eens een einde, want ik kreeg mijn dossiers niet meer terug.

Maar waarom gaf je ze? Wat was...

Ja, onderdruk.

Ik denk, ik was dood en dood moe.

Ik was supergestresst.

Ik had net halfmans achter de rug.

Ik had die ger achter de rug die mij zat bedreigen van...

Ik weet waar je woont en je moet me betalen.

En dan krijg je 2 vd-reseurs.

Dus ik was moe.

En wat mij vanuit de nogmaals was, ik had geen achterband.

Ik had geen redactie die kon zeggen van, hé, hé, weet je.

Laat ze natuurlijk maar naar ons. Wij praten met ze, hè.

Misschien is het in deze tijd beter, hoor, dat een hoofdredactie wel zegt van...

Nee, die zou je nooit alleen met de cd hebben laten praten.

Nee, hè?

En Frans zegt nu, jij zei laatst, het was wel een afloop van een gesprek, dat eigenlijk bij undercover-clussen zou je...

Een journalist waarin wiens verhaal je geïnteresseerd bent als undercover-journalist...
...zou je in dienst moeten nemen.

Om hem te beschermen in die buurt.

Dat er iets gebeurt, want iemand als freelancer, dat te laten doen...

Wart ook is undercover, is gewoon heel link.

Het is zo link, want als je tussen tijds betrapt wordt...

...en er was ook steeds mijn grote angst, oh, wat gebeurt er al, hè?

Dan, ja, dat sta je er wel alleen voor.

Ik ben helemaal met je eens...

Mensen zullen sowieso moeten onderzoekjournalisten begeleid worden.

En participërende journalisten, undercover participërende journalisten...

...moeten helemaal begeleid worden om te voorkomen dat ze afgeleiden.

Maar die dossiers, ja.

Uiteindelijk had je dus geen duider van verhaal, want dat was de CED niet.

Die twee mannen konden niet, wat de volksgrond wilde, het verhaal duidelijk.

Die heb ik wel gevonden, hoor.

En die vond je uiteindelijk wel.

Ja, die vond ik wel.

En wie was dat?

Dat was een hele integre politieman, een fraude researcher.

Bob ter Luin.

Ik heb een zondag gesproken.

Ik zei, zal ik je maar Bob ter Luin blijven noemen?

Hij zei, ja, dat is prima.

En Bob ter Luin, die moest ook ontzettend lachen...

...dat de CED had gezegd, levensgevaarlijk.

Die zei, nou, financieel, economisch, criminele zijn.

Doorgaans, echt doorgaans.

Niet echt heel, erg gevaarlijk.

Maar die wist alles te duiden, want dat was namelijk zijn specialiteit.

Dus die heeft mij alles heel geduldig uitgelegd.
Alleen, je mocht zijn naam niet in de krant, want hij werkte bij de politie.
Dus ik had iemand gevonden die het mij allemaal uitleidt.
Ik had toch de waardevolle bijdrage van Ger, maar ik kreeg mijn dossiers niet op tijd terug.
Ja, want daar heeft iemand heel even naar die dossiers nog aanstellen.
Jij hebt die dossiers dus meegegeven aan de CED, een onderdruk.
Geef je een deel mee, wat hebben zij daarmee gedaan?
Ik denk dat ze kopie hebben gemaakt.
En het was achteraf begrijp ik ook hun bedoeling om een onderzoek te starten.
Maar dat wist ik allemaal niks van, want je zit er ook...
En een onderzoek niet naar jou in dit geval, maar gewoon na...
Maar naar meneer Hoffmans. En daar heb ik verknald.
Maar daar lopen we alweer op de zaken vooruit.
Op een gegeven moment heb ik tegen zich gezegd...
Als jullie mij de dossiers niet terugkomen, dan bel ik de politie.
Toen dacht ik, achteraf, dat is wel heel belachelijk natuurlijk.
Weet je wat die ze zei?
Maar goed, ik kreeg dan mijn dossiers terug en toen riep je ze nog.
Muts, je moet niet publiceren.
Je komt ook als journalist in en buiten gewoon onveilig werk klimaat terecht.
En ook dat je vrouw bent, is dat helemaal niet in je voordeel.
Maar hoe doen we ook? Ik had een researcheur die me alles uitlegde.
En het... Oh, ik ben helemaal te vertellen dat die mevrouw van Justitie...
Dat die op een dag ook langs kwam bij Peter.
O, die bea. Ja, dat is wel een belangrijk detail, hoor.
Want die bestond dus echt, hè? Ja.
En waarom is het belangrijk? Want op een gegeven moment verschijnt deel één.
Van de cursus Witwassen en die eindigt dan met...
Wie is die persoon bij Justitie?
Waar had Mons meeschermd?
Ja, want wacht even. Laten we naar de publicatie gaan.
Ja.
Het wordt gepubliceerd. Het artikel, je krijgt je dossiers op tijd terug.
Ja, gelukkig wel.
Voor je deadline. Het verhaal wordt gepubliceerd in volksrand 1996.
En dan?
Nou, deel één eindigt de med. Het was echt...
Het was best wel spannend geschreven van...
Ik had hem toen nog een schelnaam gegeven, Leo, die zegt dat hij iemand heeft...
...die bij Justitie, waar Justitie die hem helpt.
Wie zou dit zijn? Een beetje met een cliffhanger eigenlijk, dan, hè?
En Ampel was het artikel deel één verscheen of te gebeuren twee dingen.
Peter Halfmans ruimde eens een hele kantoor leeg.
Dus zo'n computer, alles, alles ging in een bestijlbus en die was weg.

Maar de vakst ratelde bij de volksrand.
En daar stelde ene BAM zich voor.
Hallo, ik ben BAM.
Ik herken mij volledig in dit artikel.
Ik ben namelijk die persoon bij Justitie. Hoe dom kun je zijn?
Ze maakte zichzelf bekend.
Ik wil niet dat het wordt gepubliceerd, want dan schent u mijn privacy.
Dus dat vind ik zo iets doms, hè? Ze maakte zichzelf gewoon bekend.
Toen werd deel twee toch gepubliceerd, waarin zij werd genoemd.
En uiteindelijk, toen alles in de krant stond en ik dacht...
Nou, ik kan het rustig aan hem halen, kreeg ik een telefoon van George en Jimmy.
Die researchers, die zijn ze.
Ja, leuk, stukken in de volksrand. Maar, maar!
Ja, met een verkeerde mensige praat. Dus ik dacht met twee.
Ik dacht met twee. Oeh, zou dus achter mijn contact met Gerre zijn gekomen?
Of... Ik zeg... Nou, je hebt met de tactische researcher gesproken...
...om heel precies te zijn met Bob ter Luin. Dat had jij niet moeten doen.
Hoe zou dat dan niet moeten doen?
Nou, zij beweren dat zij op hun manier een onderzoek waren gestart...
...waarin ik dan... Laten we uitgaven naar een goede bedoeling, hè?
Als bron buiten schot zou blijven.
Maar het onderzoek had ik verknald door met Bob ter Luin te praten...
...die mij wel als bron zou kunnen opvoeren wat ook is gebeurd, hoor.
Ik heb hier... Nou, loop ik wel weer op het verhaal.
Het vond is voor me liggen van Peter Raffmans.
Maar, ja, ik had een zaak verknald.
Eigenlijk was het misschien gewoon een beetje een loer.
Oh ja, dat weet ik wel zeker.
Want ik deed dingen die zij niet konden of mochten.
Ze zijn natuurlijk aan allerlei beperkingen vergelden voor politie onder koffers.
En ik mocht alles. Dus... En ik was een vrouw.
Dat was natuurlijk ook niet helemaal koos.
Dat is ook zo iets om jaloers op te zijn.
Dat denk ik wel.
Afgetruwd worden door een vrouw, waauw.
Ik had er niet waar zijn.
Want Peter Raffmans is gepakt.
O, wanneer hebben we het dan? Hoe lang na?
Vier jaar later, in 2000, dan staat hij voor de rechtbank.
Ik heb het vondens hier voor me liggen.
Tien februari 2004 werd hij schuldig bevonden.
En welke rol heeft jouw artikel daarin gespeeld?
Nou, dat staat hier ook in.
De basis van dit vondens is artikel in de volgensgrond van Stella Brahm.

Ja, helemaal jouw.

Maar het leuke is, dus dat, zeg maar, wat ik heb gedaan als journalist, toch het stelen van informatie, wordt hier door de rechter goed gekeurd.

Terwijl je daar als undercover-politie, en alle voorwaarden moet voldoen.

Mocht jij je helemaal je gang gaan?

De journalist mag alles.

Mocht het hele archief van Peter Raffmans te horen worden, alles groepjes.

Dat mocht de zee niet.

Tot wat is ie vroeger deeld?

Tot hij heeft nogmaals al gehad, door anderhalf jaar maar.

En met een half jaar voor arrest of een half jaar aftrek.

Twee jaar voor arrest, o, noem je dat?

Twee jaar voor, met een proeftijd van twee jaren.

De zij heeft een jaren gezeten en ik dacht van, nou ja, weet je, het zal wel.

Het maakt toch voor hem niks uit, want hij is en blijft een man zonder geweten.

Dat was voor mij wel het meest gekke, dat je dus vijf, zes weken, samen met iemand werkt die medeogenloos is, die geen geweten heeft, geen schuld gevoel, geen schaamte gevoel.

Die zich heven voelt boven de rest, die zelfs kinderen bang maakt, een vrouwenhater.

En ik denk, oké, het bestaat en het ene jaartje gevangenisstraf zal hem echt niet...

Kan je wat uitrusten en dan gaat hij op dezelfde konfeer.

Een nieuwe klanten winnen.

Kijk, je bent wekenlang bezig met zo'n verhaal.

Je hebt twee publicaties en dan maak je de balans op, hè, na die tijd.

Misschien maak je nu ook nog wel eens de balans op.

Is het te moeite geweest?

Ja.

Wat heeft het vooral opgeleverd in jouw ogen, deze serie verhalen?

Ik denk dat het duidelijk maakt dat dat oplichter loont in Nederland.

Dat oplichters, zoals Havmans, 15 jaar langer, wat 15 jaar eerder begonnen, hun goddelijke gang mogen gaan.

Dat duidelijk wordt dat de slachtoffers, die jonge vrouwen, mensen van wie je paspoortkopie wordt gebruikt, kansloos zijn.

De wet staat aan de kant van de oplichter.

Ik hoop dat ik de lezers een kijkje heb mogen geven in hoe zo'n oplichter te werk gaat.

Ik heb daar geen spuit van.

Hebben die meiden bijvoorbeeld aangifte gedaan?

Nee, ze zijn er dingen uit voortgekomen.

De zijn aangifte is gedaan, maar ik weet wel, dat is me later te horen gekomen.

Er was bijvoorbeeld een Turkse man, die kwam er achter dat hij opeens eigenaar was van een Engelse bv.

Noem maar wat, en die kwam er achter dat zijn paspoortkopie was gebruikt.

Nou, die doet dan aanget, maar die meiden zijn kwetsbaar.

Hoe zo moeten ze naar de politie en ze schamen zich ook.

Ze hebben ten onrecht iemand vertrouwd die het niet waard was.
Het was voor mij ook zinnig om vol te houden.
Je krijgt tegenwerking van de tipgever, je krijgt tegenwerking van de politie.
Ik ben op gezette tijden ontzettend bang geweest, maar je leert om door te gaan.
En door je angst heen te gaan.
Dat heeft het verhaal je gebracht.
Het heeft me zeker gebrak, want vlak daarna moest ik tegen Gijs en Wolfen aan.
Dat is een ander verhaal, dan moest ik in de schietfest lopen.
Eigenlijk was dit mijn voorbereiding, maar ik meen het echt.
Is journalisten moeten bereid zijn heel ver te gaan voor een verhaal.
Niet opgeven en niet bang zijn.
En proberen de keer daarna niet dezelfde fouten te maken?
Leren van je fouten en dan ook gewoon vooruit komen.
Is er in dit verhaal nog een los eindje of iemand die nog wel eens zou willen spreken?
Ja, ik hoop natuurlijk dat mensen die de dupe zijn geworden van meneer Havmans,
dat hij zich melde.
Want ik kan me niet voorstellen dat hij stil heeft gelegen.
Wat ik al zei aangeeft, doe je niet zo snel.
Laat staan dat er wat meer gebeurt.
Het zou hartstikke leuk zijn als als nog mensen gaan melden,
dat we kunnen kijken hoe is dit vrijstaatje eigenlijk afgelopen.
Dus je wil eigenlijk door met dit verhaal?
Nee, nee, nee, nee, nee, nee, nee, nee, nee.
Je hebt een PS-voertverhaal nodig.
Ja, ik denk dat het gewoon dat het zou dat dan naar een programma gaan sturen,
radar of opgelost of boos.
Ik zou dat niet zelf gaan doen, maar ik zou het uitbesteden.
Maar het is wel leuk als je dankzij jullie weer terug gaat kijken op het verleven
dat je denkt van eigenlijk is het nog niet af, eigenlijk is nooit iets af.
Nee.
Nee, dat is absoluut zo.
Eigenlijk is het nooit zo.
Behalve dat je soms aan de tijd komt.
Ja.
Maar nu het geval staat waar.
We willen je danken voor je komst naar de studio's.
Ik vind het heel leuk, heel leuk.
Ik ging aan je lippen en ik vond het onwijs leuk om je een keer te ontmitten.
Gaan we nu even bijkomen?
We gaan bijkomen.
Want het is nog steeds een verhaal wat bijna niet te geloven is.
En toch is het waar.
Kijkt u maar naar het volis.
Ja.

[Transcript] GONZO / #9: Stella Braam - 'Cursus witwassen, les 1' (Volkskrant, 1996)

En dit was Gonzo.

Mijn naam is Milo Westrick, tegenover me zit Frans Lomans.

Vragen of suggesties, mail dan vooral naar gonzoetkortimedia.nl.

Deze podcast vind je op Apple Podcast of Spotify.

Vergeet je niet te abonneren.

Volgende keer, ben je een goed verhaal?

Zeker.

TV GELDERLAND 2021